

**Gemeente
Rotterdam**

Maatschappelijke Ontwikkeling
Zorg, Ouderen, Jeugdzorg
Ronald Buijt

Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam
Website: www.rotterdam.nl

Van: Karin Noordanus
Telefoon: 0657878943
E-mail: bbo@rotterdam.nl

Ons kenmerk: M2402-10474 - 24bo003520
Bijlage(n): 1

Onderwerp: Signalen over specifieke
JeugdhulpPlus

Datum: 7 maart 2024

Aan de commissie
Zorg, Welzijn, Cultuur en Sport

Geachte commissieleden,

Het college ontving zorgwekkende signalen over een bijzonder specifieke vorm van jeugdhulp, te weten die voor Zeer Intensieve en Kortdurende Observatie en Stabilisatie (ZIKOS). In deze brief informeren we u daarover.

Over ZIKOS

Het aanbod ZIKOS is bedoeld voor jeugdigen in de leeftijd van 12 – 18 jaar, bij wie er sprake is van een acute psychiatrische crisis, complexe en/of ernstige geëscaleerde gedragsproblemen met mogelijk (chronische) suïcidaliteit en/of forse automutilatie. Ze zijn bijvoorbeeld chronisch somber en depressief, beschadigen zichzelf fysiek of zijn extreem suïcidaal. Ze worden opgenomen als sprake is van een acute crisis. De jeugdigen zijn in dat geval een gevaar voor zichzelf en/of voor anderen. Voor deze vorm van jeugdhulp bestaan in Nederland slechts twee locaties met in totaal achttien plaatsen: Zetten (zes plaatsen) onderdeel van Pactum en Harreveld, onderdeel van iHUB (twaalf plaatsen). Rotterdam is aangesloten bij landsdeel Zuidwest en dat landsdeel maakt voor ZIKOS gebruik van Harreveld.

Vanwege het landsdeel-overschrijdende karakter van deze vorm van jeugdhulp zijn de inkoop en contacten met beide aanbieders door alle Nederlandse gemeenten gedelegeerd aan de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG).

Signalen

De VNG ontving signalen van structureel en ernstig grensoverschrijdend gedrag door medewerkers, zowel fysiek als psychisch. Ze zijn afkomstig van een ervaringsdeskundige. De signalen hebben betrekking op de periode 2007 tot en met 2024. De VNG heeft hiervan melding gedaan bij de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ). Lopende het onderzoek heeft de VNG – in afstemming met de IGJ en de instellingen – afgesproken om voor nu geen nieuwe jeugdigen te plaatsen op de ZIKOS-afdelingen. Hier hebben beide instellingen gehoor aan gegeven.

Overigens biedt iHUB op de locatie Harreveld meerdere vormen van jeugdhulp. Daarop hebben de signalen en het onderzoek van de IGJ geen betrekking.

Hoe nu verder?

Het college wacht het onderzoek en haar uitkomsten af en is geïnformeerd over de acties die volgen bij mogelijke uitkomsten. De instellingen hebben de eerste bevindingen van de IGJ gedeeld met de VNG. Hieruit blijkt dat er geen acuut gevaar is voor de jeugdigen die op dit moment op de groepen verblijven. Wel signaleert de IGJ (forse) tekortkomingen in de hulp. Beide organisaties geven aan inmiddels maatregelen te hebben getroffen om de tekortkomingen in de hulp te minimaliseren.

De VNG verzorgt de communicatie met (ouders van) cliënten en de media. Wat de media betreft geeft de VNG er de voorkeur aan om op korte termijn de pers eenduidig, correct en snel te informeren. Het is mogelijk dat deze brief u bereikt, nadat er al sprake was van publiciteit. We vragen hiervoor uw begrip.

Met vriendelijke groet,

Ronald Buijt
Wethouder Zorg, Ouderen, Jeugdzorg

Bijlage(n):
Brief VNG zorgwekkende signalen ZIKOS

Wethouder Jeugd

Datum

22 februari 2024

Ons kenmerk

U202400089

Uw kenmerk

-

Telefoon

-

Bijlage(n)

-

Onderwerp

Zorgwekkende signalen ZIKOS-afdelingen

Geachte bestuurder,

Sinds 2015 maakt de VNG namens het collectief van gemeenten landelijke afspraken met aanbieders die landelijk een cruciale rol vervullen in het zorglandschap. Onderdeel van de landelijke afspraken is de Zeer Intensieve en Kortdurende Observatie en Stabilisatie binnen de JeugdzorgPlus (hierna ZIKOS). Het aanbod ZIKOS is bedoeld voor jeugdigen in de leeftijd van 12 – 18 jaar, bij wie er sprake is van een acute psychiatrische crisis, complexe en/of ernstige gedragsproblemen met mogelijk suïcidaliteit. De huidige capaciteit bestaat uit 18 bedden, verdeeld over twee locaties:

- iHUB 't Anker: 12 bedden
- Pactum Zetten: 6 bedden

Op dit moment bevindt zich een jeugdige uit uw gemeente op de genoemde ZIKOS-afdeling.

Zorgwekkende signalen ZIKOS-afdeling

De VNG is benaderd door een ervaringsdeskundige die 52 interviews heeft afgenomen bij jongeren die aangeven dat ze zorg hebben ontvangen op één van de ZIKOS-afdelingen. De jeugdigen – op één na – hebben aangegeven vanaf 2015 te zijn geplaatst op één van de afdelingen. Uit deze interviews zijn ernstige zorgen en signalen naar voren gekomen met betrekking tot de geboden jeugdhulp op deze afdelingen. De VNG hecht er waarde aan om te melden dat deze meldingen niet gaan over de overige behandelgroepen van beide locaties.

Melding Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd

Vanwege deze zorgwekkende signalen heeft de VNG een melding gedaan bij de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (hierna: IGJ), met het verzoek om deze signalen op korte termijn te onderzoeken. De IGJ is daaropvolgend een onderzoek gestart op de betreffende ZIKOS-afdelingen. De definitieve uitkomsten van dit onderzoek worden op korte termijn verwacht. Lopende het onderzoek heeft de VNG – in afstemming met de IGJ en de instellingen – afgesproken om voor nu geen nieuwe jeugdigen te plaatsen op de ZIKOS-afdeling. Hier hebben beide instellingen gehoor aan gegeven.

De instellingen hebben de eerste bevindingen van de IGJ gedeeld met de VNG. Hieruit blijkt dat er geen acuut gevaar is voor de jeugdigen die op dit moment op de groep verblijven. Wel signaleert de IGJ (forse) tekortkomingen in de hulp. Beide organisaties geven aan inmiddels maatregelen te hebben getroffen om de tekortkomingen in de hulp te minimaliseren. Over de vervolgstappen zullen wij u nader informeren.

Voor de komende periode heeft de VNG het ondersteuningsteam Zorg voor Jeugd (OZJ) gevraagd om verwijzers en jeugdigen te ondersteunen bij het vinden van een alternatief zorgaanbod. Hiervoor zal gebruik worden gemaakt van verklarende analyses om een zo breed mogelijk beeld te krijgen van de hulpvragen van deze groep nu, maar ook in hun verleden. Op deze manier wordt – naast informatie over de individuele behoeften van kinderen en jongeren – ook informatie vergaard over het zorgaanbod wat voor kinderen en gezinnen vroeger in het zorgtraject gewenst was om in de toekomst eerder beter passende zorg te bieden zodat steeds minder vaak gesloten zorg nodig zal zijn. In dit proces zal het OZJ uiteraard samenwerken met alle betrokken partijen.

Bijeenkomst betrokken gemeenten

De VNG zal op **donderdag 29 februari van 16.00 – 17.00** een online bijeenkomst organiseren voor uw gemeentelijke contractmanager, toezichthouder en/of beleidsmedewerker. Tijdens deze bijeenkomst wordt een nadere toelichting gegeven, kunt u uw begrijpelijke zorgen uiten en vragen stellen. Ook zouden we dan graag afspraken maken over hoe de regie rondom de ontstane situatie kan worden vormgegeven. Aanmelding voor deze bijeenkomst kan via LC@VNG.nl.

Contactpersoon gemeente

Tot slot verzoeken wij u om via LC@VNG.nl de contactpersoon voor uw gemeente door te geven. Deze contactpersoon gebruiken wij om u op de hoogte te houden van de ontwikkelingen rondom de ontstane situatie.

Wij vertrouwen erop u hierbij voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

I.G.D. Hoogstrate
Directeur Beleid Inclusieve Samenleving